Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (prvního senátu)

4. března 2020*

„Řízení o předběžné otázce – Prostor svobody, bezpečnosti a práva – Justiční spolupráce v trestních věcech – Rámcové rozhodnutí 2005/214/SVV – Uznávání a výkon peněžitých trestů a pokut uložených právnickým osobám – Neúplné provedení rámcového rozhodnutí – Povinnost konformního výkladu vnitrostátního práva – Rozsah“

Ve věci C-183/18,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Sądu Rejonowego Gdańsk-Południe w Gdańsku (obvodní soud Gdaňsk-jih v Gdaňsku, Polsko), došlým Soudnímu dvoru dne 9. března 2018, v řízení

Centraal Justitieel Incassobureau, Ministerie van Veiligheid en Justitie (CJIB)

proti

Bank BGŻ BNP Paribas S. A.,

za přítomnosti:

Prokuratury Rejonowe Gdańsk-Śródmieście w Gdańsku,

SOUDNÍ DVŮR (první senát),

ve složení J.-C. Bonichot, předseda senátu, M. Safjan, L. Bay Larsen, C. Toader (zpravodajka) a N. Jääskinen, soudci,

generální advokát: P. Pikamäe,

vedoucí soudní kanceláře: Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření předložená:

– za Bank BGŻ BNP Paribas S. A. M. Koniecznym a M. Cymmermanem, radcowie prawni,

– za polskou vládu B. Majczynou, jako zmocněncem,

– za maďarskou vládu M. Z. Fehérem, G. Koósem a R. D. Gesztelyim, jako zmocněnci,

– za nizozemskou vládu M. K. Bulterman a P. Huurnink, jako zmocněnkyněmi,

* Jednací jazyk: polština.

– za Evropskou komisi R. Troostersem a M. Owsiany-Hornung, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 12. listopadu 2019,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článku 1 písm. a), čl. 9 odst. 3 a čl. 20 odst. 1 a 2 písm. b) rámcového rozhodnutí Rady 2005/214/SVV ze dne 24. února 2005 o uplatňování zásady vzájemného uznávání peněžitých trestů a pokut (Úř. věst. 2005, L 76, s. 16), ve znění rámcového rozhodnutí Rady 2009/299/SVV ze dne 26. února 2009 (Úř. věst. 2009, L 81, s. 24) (dále jen „rámcové rozhodnutí“).

2 Tato žádost byla předložena v rámci řízení zahájeného Centraal Justitieel Incassobureau, Ministerie van Veiligheid en Justitie (CJIB) [ústřední úřad pro soudní vymáhání pohledávek při ministerstvu bezpečnosti a spravedlnosti (CJIB), Nizozemsko] ohledně uznání a výkonu peněžité sankce, kterou uložil Adm. Verwerking Flitsgegevens CJIB HA Leeuwarden Z. P. (útvar při CJIB pověřený zpracováním údajů z radarů v Leeuwardenu, Nizozemsko) pobočce Bank BGŻ BNP Paribas S. A. se sídlem ve Varšavě (Polsko), která je umístěná v Gdaňsku (Polsko).

Právní rámec

Unijní právo

Rámcové rozhodnutí

3 Body 1, 2 a 4 rámcového rozhodnutí znějí takto:

„1) Evropská rada na zasedání v Tampere [(Finsko)] ve dnech 15. a 16. října 1999 schválila zásadu vzájemného uznávání, která by se měla stát základním kamenem soudní spolupráce v občanskoprávních i trestních věcech v [Evropské)] unii.

2) Zásada vzájemného uznávání by se měla uplatňovat na peněžité tresty a pokuty uložené soudními nebo správními orgány, aby bylo usnadněno vymáhání těchto trestů a pokut v jiném členském státě, než ve kterém byly uloženy.

[…]

4) Toto rámcové rozhodnutí by se mělo vztahovat také na pokuty ukládané ve vztahu k dopravním přestupkům.“

4 Článek 1 rámcového rozhodnutí, nadepsaný „Definice“, stanoví v písmeni a):

„Pro účely tohoto rámcového rozhodnutí se rozumí:

a) ‚rozhodnutím‘ pravomocné rozhodnutí požadující úhradu peněžitého trestu nebo pokuty fyzickou nebo právnickou osobou […]“

5 Článek 4 rámcového rozhodnutí, nadepsaný „Předávání rozhodnutí a zapojení ústředního orgánu“, v odstavci 1 stanoví:

„Rozhodnutí spolu s osvědčením podle tohoto článku může být předáno příslušným orgánům členského státu, ve kterém má fyzická nebo právnická osoba, proti níž bylo rozhodnutí vydáno, majetek nebo příjmy nebo ve kterém má fyzická osoba obvyklé bydliště nebo právnická osoba sídlo.“

6 Článek 5 rámcového rozhodnutí, nadepsaný „Oblast působnosti“, stanoví v odstavci 1:

„Za podmínek tohoto rámcového rozhodnutí a bez ověření oboustranné trestnosti činu jsou podkladem k uznání a výkonu rozhodnutí tyto trestné činy a přestupky, pokud jsou trestné ve vydávajícím státě a pokud jsou vymezeny v právu vydávajícího státu:

– […]

– jednání, které porušuje pravidla silničního provozu, včetně porušení pravidel, kterými se řídí doba řízení a odpočinku, a pravidel o nebezpečném zboží,

[…]“

7 Článek 6 rámcového rozhodnutí, nadepsaný „Uznání a výkon rozhodnutí“, stanoví:

„Příslušné úřady vykonávajícího státu uznají bez dalších formalit rozhodnutí předané v souladu s článkem 4 a neprodleně přijmou veškerá opatření nezbytná pro jeho výkon, neodvolají-li se na některý z důvodů k odmítnutí uznání nebo výkonu podle článku 7.“

8 Článek 9 rámcového rozhodnutí, nadepsaný „Právo rozhodné pro výkon“, stanoví v odstavcích 1 a 3:

„1. Aniž je dotčen odstavec 3 a článek 10, řídí se výkon rozhodnutí právem vykonávajícího státu stejným způsobem jako u peněžitého trestu nebo pokuty uložené vykonávajícím státem. Pouze orgány vykonávajícího státu jsou příslušné rozhodnout o postupech pro výkon rozhodnutí a stanovit veškerá s tím související opatření, včetně důvodů pro ukončení výkonu.

[…]

3. Peněžitý trest nebo pokuta uložená právnické osobě bude vymáhána, i pokud vykonávající stát neuznává zásadu trestní odpovědnosti právnických osob.“

9 Článek 20 rámcového rozhodnutí, nadepsaný „Provedení“, stanoví:

„1. Členské státy přijmou opatření nezbytná pro dosažení souladu s tímto rámcovým rozhodnutím do 22. března 2007.

2. Každý členský stát může na dobu až pěti let ode dne vstupu tohoto rámcového rozhodnutí v platnost omezit jeho použití:

[…]

b) pokud jde o právnické osoby, na rozhodnutí týkající se jednání, pro které některý evropský nástroj stanoví uplatňování zásady odpovědnosti právnických osob.“

Směrnice (EU) 2015/413

10 Body 1 a 2 odůvodnění směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/413 ze dne 11. března 2015 o usnadnění přeshraniční výměny informací o dopravních deliktech v oblasti bezpečnosti silničního provozu (Úř. věst. 2015, L 68, s. 9) stanoví.

„1) Zvýšení bezpečnosti silničního provozu je prvořadým cílem dopravní politiky Unie. Unie provádí politiku zvyšování bezpečnosti silničního provozu s cílem snižovat počet usmrcených a zraněných osob a škody na majetku. Významným prvkem této politiky je důsledné vymáhání sankcí za dopravní delikty spáchané v Unii, jež značně ohrožují bezpečnost silničního provozu.

2) […] Cílem této směrnice je zajistit […] účinnost vyšetřování dopravních deliktů v oblasti bezpečnosti silničního provozu.“

11 Článek 2 této směrnice, nadepsaný „Oblast působnosti“, stanoví, že se tato směrnice vztahuje zejména na překročení nejvyšší dovolené rychlosti.

12 Článek 4 uvedené směrnice, nadepsaný „Postup pro výměnu informací mezi členskými státy“, stanoví v odst. 3 třetím pododstavci:

Na základě této směrnice použije členský stát deliktu získané údaje pro zjištění toho, kdo je osobně zodpovědný za dopravní delikty v oblasti bezpečnosti silničního provozu uvedené v článku 2 této směrnice.“

Polské právo

Trestní řád

13 Kapitolami 66a a 66b Kodeksu postępowania karnego (trestní řád) (dále jen „KPK“) byla do polského právního řádu provedena ustanovení rámcového rozhodnutí.

14 Článek 611ff kapitoly 66b KPK, nadepsané „Žádost členského státu [Unie] o výkon rozhodnutí, kterým byl pravomocně uložen peněžitý trest“, stanoví

„1. Pokud členský stát [Unie], označovaný v této kapitole jako ‚vydávající stát‘, žádá o výkon pravomocného rozhodnutí o peněžitém trestu, vykoná toto rozhodnutí okresní soud, v jehož obvodu má pachatel majetek nebo příjmy nebo ve kterém má trvalý nebo dočasný pobyt. Podle ustanovení této kapitoly se ‚peněžitým trestem‘ rozumí povinnost pachatele uhradit v rozhodnutí stanovenou:

1) peněžitou částku jako sankci za spáchaný trestný čin;

[…]

6. Pokud ustanovení této kapitoly nestanoví jinak, použijí se na výkon rozhodnutí podle prvního odstavce předpisy polského práva. […]“

15 Článek 611fg KPK stanoví:

„Výkon rozhodnutí podle čl. 611ff odst. 1 lze odmítnout v následujících případech:

1) skutek, kterého se vydané rozhodnutí týká, není podle polského práva trestným činem, ledaže z hlediska práva vydávajícího státu se jedná o trestný čin uvedený v článku 607w nebo o trestný čin:

[…]
c) proti bezpečnosti v dopravě,

[…]“

16 Článek 611fh KPK stanoví:

„1. Soud zkoumá otázku výkonu peněžitých trestů po jednání, kterého se může zúčastnit státní zastupitelství, pachatel, pokud pobývá na území Polské republiky, a jeho obhájce, jestliže se dostaví. Pokud pachatel, který nepobývá na území Polské republiky, nemá obhájce, může mu předseda příslušného soudu ustanovit obhájce.

2. Proti usnesení soudu ohledně výkonu peněžitého trestu je přípustný opravný prostředek.

3. Pravomocné rozhodnutí o uložení peněžitého trestu společně s přiloženým osvědčením uvedeným v čl. 611ff odst. 2 je exekučním titulem a je vykonatelné v Polsku po vydání usnesení o výkonu tohoto rozhodnutí.

4. Pokud informace poskytnuté vydávajícím státem nejsou dostatečné pro přijetí rozhodnutí o výkonu rozhodnutí, kterým se ukládá peněžitý trest, vyžádá si soud od soudu nebo jiného orgánu vydávajícího státu poskytnutí nezbytných informací ve stanovené lhůtě.

5. V případě nedodržení lhůty uvedené v odstavci 4 bude usnesení o výkonu rozhodnutí vydáno na základě dosud předaných informací.“

Zákon o odpovědnosti kolektivních entit za protiprávní jednání

17 Ustawa o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary (zákon o odpovědnosti kolektivních entit za protiprávní jednání) ze dne 28. října 2002 (Dz. U. částka 197, číslo 1661), ve znění použitelném na spor v původním řízení, stanoví v článku 2:

„1. Kolektivní entitou […] je právnická osoba nebo organizační entita, která není právnickou osobou, jíž zvláštní ustanovení přiznávají právní způsobilost, s výjimkou Státní pokladny, územních samosprávných celků a svazků těchto územních samosprávných celků.

2. Kolektivní entitou ve smyslu zákona je rovněž obchodní společnost, v níž má podíl Státní pokladna, územní samosprávný celek nebo svazek takových celků, kapitálová společnost před jejím zápisem do obchodního rejstříku, entita v likvidaci nebo podnikatel, který není fyzickou osobou, jakož i zahraniční organizační složka.“

18 Článek 22 tohoto zákona stanoví:

„Ustanovení trestního řádu se použijí obdobně na řízení o odpovědnosti kolektivních entit za trestné činy, nestanoví-li tento zákon jinak. […]“

Zákon o přestupkovém řízení

19 Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (zákon o přestupkovém řízení) stanoví v čl. 116b odst. 1:

„Ustanovení kapitol 66a a 66b trestního řádu se použijí obdobně na žádosti členských států [Unie] o výkon pokut, dalších peněžitých sankcí, povinnosti náhrady škody nebo o výkon peněžité sankce, o níž rozhodl soud nebo jiný orgán členského státu [Unie].“

Zákon o přestupcích

20 Článek 92a kapitoly XI, nadepsané „Přestupky proti bezpečnosti a pořádku v dopravě“, Kodeksu wykroczeń (zákon o přestupcích) stanoví:

„Kdo při řízení vozidla nedodrží omezení rychlosti stanovené zákonem nebo dopravní značkou, bude potrestán peněžitou sankcí.“

Občanský zákoník

21 Podle článku 33 Kodeksu cywilnego (občanský zákoník) jsou právnickými osobami Státní pokladna a subjekty, kterým zvláštní právní předpisy přiznávají právní osobnost.

Občanský soudní řád

22 Článek 64 odst. 1 Kodeksu postępowania cywilnego (občanský soudní řád) stanoví, že každá fyzická nebo právnická osoba má právo vystupovat v řízení jako strana (procesní způsobilost). Procesní způsobilost mají rovněž entity, které nemají právní osobnost, jimž tuto způsobilost přiznává zákon.

Zákon o svobodném výkonu ekonomické činnosti

23 Článek 5 bod 4 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej (zákon o svobodném výkonu ekonomické činnosti) ze dne 2. července 2004 (Dz. U. částka, číslo 1807), definuje „pobočku“ jako z organizačního hlediska samostatnou a nezávislou část ekonomické činnosti podnikatele, kterou provozuje mimo své sídlo nebo hlavní provozovnu.

Spor v původním řízení a předběžné otázky

24 Dne 9. července 2017 se na Sąd Rejonowy Gdańsk-Południe w Gdańsku (obvodní soud Gdaňsk-jih v Gdaňsku, Polsko) obrátil CJIB se žádostí o uznání a výkon rozhodnutí ze dne 25. listopadu 2016 vydaného útvarem při CJIB pověřeným zpracováním údajů z radarů v Leeuwardenu (dále jen „rozhodnutí ze dne 25. listopadu 2016“), kterým byla Bank BGŻ BNP Paribas S. A. se sídlem v Gdaňsku (dále jen „Bank BGŻ BNP Paribas Gdańsk“), která je pobočkou Bank BGŻ BNP Paribas se sídlem ve Varšavě, uložena pokuta ve výši 36 eur.

25 Pokutou sankcionovaný skutek se stal v Utrechtu (Nizozemsko) dne 13. listopadu 2016 a spočíval v překročení povolené rychlosti o 6 km/h, jehož se dopustil řidič vozidla registrovaného na jméno Bank BGŻ BNP Paribas Gdańsk.

26 Z osvědčení, které k rozhodnutí ze dne 25. listopadu 2016 připojil CJIB, vyplývá, že Bank BGŻ BNP Paribas Gdańsk nebyla během řízení, v němž bylo vydáno toto rozhodnutí, vyslechnuta, ale že byla poučena o svém právu napadnout opodstatněnost obvinění, která byla proti ní vznesena, avšak nepodala ve stanovené lhůtě opravný prostředek. Z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že se tedy rozhodnutí ze dne 25. listopadu 2016 stalo pravomocným dne 6. ledna 2017 a možnost výkonu sankce, kterou toto rozhodnutí ukládá, bude podle nizozemského práva promlčena dne 6. ledna 2022.

27 Za účelem projednání žádosti podané CJIB, která je uvedena v bodě 24 tohoto rozsudku, nařídil předkládající soud jednání, na které se účastníci původního řízení nedostavili ani nepředložili vyjádření.

28 Předkládající soud uvádí, že kapitola 66b KPK, kterou byla do polského práva provedena ustanovení rámcového rozhodnutí, se použije jak na výkon rozhodnutí vydaných v oblasti trestných činů, tak na výkon rozhodnutí vydaných v oblasti přestupků, a to na základě odkazu na tuto kapitolu obsaženého v článku 116b odst. 1 zákona o přestupkovém řízení.

29 Uvedený soud se však domnívá, že provedení rámcového rozhodnutí do polského práva není úplné, neboť v polském právu není upravena povinnost vykonávajícího státu, kterou má podle čl. 9 odst. 3 rámcového rozhodnutí, vymáhat peněžité sankce uložené právnické osobě, i když tento stát neuznává zásadu trestní odpovědnosti právnických osob.

30 Podle názoru předkládajícího soudu odkazuje článek 611ff KPK na „pachatele“ sankcionovaného činu, jakož i na místo jeho „trvalého nebo dočasného pobytu“. I když by obvyklý smysl pojmu „pachatel“ mohl být vykládán široce tak, že zahrnuje jak fyzické, tak právnické osoby, systematický výklad tohoto pojmu z hlediska struktury KPK, jakož i absence jakéhokoli odkazu na sídlo společnosti vedou k závěru, že pojem „pachatel“ ve smyslu článku 611ff KPK zahrnuje pouze fyzické osoby.

31 Článek 611ff a následující KPK nestanoví proto možnost vykonat rozhodnutí, kterým byla uložena peněžitá sankce právnické osobě.

32 Podle předkládajícího soudu nestanoví tuto možnost ani zákon o odpovědnosti kolektivních entit za protiprávní jednání, neboť tento zákon se nepoužije na přestupky spáchané kolektivními entitami, jelikož jeho působnost je omezena na protiprávní činy trestního nebo daňového charakteru.

33 Neúplné provedení rámcového rozhodnutí do polského právního řádu vede tedy k absenci pravidel, která by umožňovala uznávat a vykonávat peněžité sankce ukládané právnickým osobám, což má za následek systematické odmítání polských soudů uznávat a vykonávat rozhodnutí, jimiž se ukládají takové peněžité sankce.

34 Předkládající soud poznamenává, že z judikatury Soudního dvora a zejména z rozsudku ze dne 29. června 2017, Popławski (C-579/15, EU:C:2017:503) vyplývá, že i když rámcová rozhodnutí nemají přímý účinek, musí vnitrostátní orgány, a zejména vnitrostátní soudy při rozhodování sporů, které jim byly předloženy, vykládat vnitrostátní právo v souladu s jejich ustanoveními, aby byla zajištěna plná účinnost unijního práva. Zásada konformního výkladu vnitrostátního práva však nemůže sloužit jako základ pro výklad vnitrostátního práva *contra legem*.

35 Předkládající soud přitom uvádí, že široký výklad pojmu „pachatel“, který by mohl zahrnovat právnické osoby, za účelem zajištění souladu polského práva s rámcovým rozhodnutím, by znamenal, že bude podán takový výklad *contra legem*.

36 Uvedený soud se proto v rámci první otázky táže na důsledky, které je třeba vyvodit z konstatování nesouladu polského práva s rámcovým rozhodnutím, a konkrétně na to, zda je v takovém případě povinen nepoužít vnitrostátní pravidlo, pokud toto pravidlo nemůže být předmětem konformního výkladu, nebo je povinen jej v případě neexistence jiných slučitelných ustanovení vnitrostátního práva nahradit pravidlem obsaženým v tomto rámcovém rozhodnutí.

37 V rámci druhé otázky se předkládající soud táže rovněž na pojem „právnická osoba“. V tomto ohledu uvádí, že podle polského práva se pobočka právnické osoby zapisuje do obchodního rejstříku, aniž však má vlastní sídlo. Pobočka nemá navzdory své organizační nezávislosti právní osobnost odlišnou od mateřské společnosti a nemůže vystupovat před soudem. Naopak podle nizozemského práva spadají pod pojem „právnická osoba“ rovněž organizační složky právnické osoby.

38 V této souvislosti se předkládající soud táže, zda je třeba pojem „právnická osoba“ ve smyslu článku 1 písm. a) a čl. 9 odst. 3 rámcového rozhodnutí chápat jako autonomní pojem unijního práva, nebo zda má být vykládán v souladu s právem vydávajícího státu či v souladu s právem vykonávajícího státu.

39 Podle názoru předkládajícího soudu musí být tento pojem vykládán v souladu s právem vydávajícího státu, jelikož tomuto státu přísluší uložit peněžitou sankci podle vlastních právních pravidel.

40 Za těchto okolností se Sąd Rejonowy Gdańsk-Południe w Gdańsku (obvodní soud Gdaňsk-jih v Gdaňsku) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Musí být ustanovení článku 1 písm. a), čl. 9 odst. 3 a čl. 20 odst. 1 a 2 písm. b) rámcového rozhodnutí […] vykládána v tom smyslu, že rozhodnutí předané k výkonu, kterým byl právnické osobě uložen peněžitý trest nebo pokuta, musí být vykonáno ve vykonávajícím státě, přestože vnitrostátní právní předpisy, které provádí toto rámcové rozhodnutí, nestanoví možnost vykonat rozhodnutí, kterým se ukládá taková sankce právnické osobě?

2) V případě kladné odpovědi na první otázku, musí být pojem ‚právnická osoba‘ použitý v článku 1 písm. a) a článku 9 odst. 3 rámcového rozhodnutí […] vykládán:
   a. podle právních předpisů vydávajícího státu [čl. 1 písm. c) rámcového rozhodnutí],
   b. podle právních předpisů vykonávajícího státu [čl. 1 písm. d) rámcového rozhodnutí],
   c. nebo jako autonomní pojem unijního práva,

   a zahrnuje tento pojem v důsledku toho rovněž pobočku právnické osoby, přestože tato pobočka nemá ve vykonávajícím státě právní osobnost?“

K předběžným otázkám

Ke druhé otázce

41 Podstatou druhé otázky předkládajícího soudu, kterou je třeba se zabývat na prvním místě, je, zda musí být pojem „právnická osoba“ uvedený zejména v čl. 1 písm. a) a čl. 9 odst. 3 rámcového rozhodnutí vykládán podle práva státu, který vydal rozhodnutí o uložení peněžité sankce, nebo práva vykonávajícího státu, anebo zda představuje autonomní pojem unijního práva.

42 V tomto ohledu je třeba konstatovat, že rámcové rozhodnutí sice nedefinuje pojem „právnická osoba“, avšak jeho ustanovení na něj opakovaně odkazují, a to zejména jeho čl. 1 písm. a) a čl. 9 odst. 3, o jejichž výklad předkládající soud žádá.

43 V případě, že taková definice neexistuje, je třeba pro účely výkladu uvedeného pojmu vycházet z obecné systematiky a účelu rámcového rozhodnutí.

44 Pokud jde o obecnou systematiku rámcového rozhodnutí, jeho článek 5 vyjmenovává trestné činy, které jsou podkladem k uznání a výkonu rozhodnutí bez ověření oboustranné trestnosti činu, a upřesňuje, že definice těchto trestných činů jsou vymezeny v právu vydávajícího státu. Jak rovněž uvedl generální advokát v bodech 66 a 67 svého stanoviska, z tohoto článku vyplývá, že právo vydávajícího státu upravuje znaky trestní odpovědnosti, zejména použitelnou sankci a určuje entitu, na kterou se tato sankce vztahuje.

45 Naopak výkon rozhodnutí o uložení peněžité sankce se řídí na základě článku 9 rámcového rozhodnutí právem vykonávajícího státu, což znamená zaprvé, že pouze orgány tohoto státu jsou příslušné rozhodnout o postupech pro výkon rozhodnutí a stanovit veškerá s tím související opatření, včetně důvodů pro ukončení výkonu, a zadruhé, že peněžitá sankce uložená právnické osobě musí být vymáhána, i pokud vykonávající stát neuznává zásadu trestní odpovědnosti právnických osob.

46 Z toho vyplývá, že podle obecné systematiky rámcového rozhodnutí musí být pojem „právnická osoba“ vykládán v souladu s právem státu, který vydal rozhodnutí o uložení peněžité sankce.

47 Tento závěr je potvrzen účelem rámcového rozhodnutí.

48 V tomto ohledu je třeba připomenout, že toto rámcové rozhodnutí má za cíl, jak vyplývá zejména z jeho článků 1 a 6, jakož i z bodů 1 a 2 jeho odůvodnění, zavést účinný mechanismus přeshraničního uznávání a výkonu pravomocných rozhodnutí ukládajících peněžitou sankci fyzické nebo právnické osobě v důsledku spáchání některého z trestných činů či přestupků vyjmenovaných v jeho článku 5 [rozsudky ze dne 14. listopadu 2013, Baláž, C-60/12, EU:C:2013:733, bod 27, a ze dne 5. prosince 2019, Centraal Justial Incassobureau (uznávání a výkon peněžitých sankcí), C-671/18, EU:C:2019:1054, bod 29].

49 Jak totiž rovněž uvedl generální advokát v bodě 68 svého stanoviska, rámcové rozhodnutí, aniž harmonizovalo trestněprávní předpisy členských států, má zaručit vymáhání peněžitých sankcí v těchto státech prostřednictvím zásady vzájemného uznávání.

50 Vzhledem k tomu, že zásada vzájemného uznávání, na níž stojí celý systém rámcového rozhodnutí, podle jeho článku 6 znamená, že členské státy jsou v zásadě povinny uznat bez dalších formalit rozhodnutí ukládající peněžitou sankci předané v souladu s článkem 4 rámcového rozhodnutí a neprodleně přijmout veškerá opatření nezbytná pro jeho výkon, musí být důvody k odmítnutí uznání nebo výkonu takového rozhodnutí vykládány restriktivně [rozsudky ze dne 14. listopadu 2013, Baláž, C-60/12, EU:C:2013:733, bod 29, a ze dne 5. prosince 2019, Centraal Justial Incassobureau (uznávání a výkon peněžitých sankcí), C-671/18, EU:C:2019:1054, bod 31).

51 V projednávaném případě z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že sankce, o jejíž výkon požádal CJIB, byla formálně uložena Bank BGŻ BNP Paribas Gdańsk, která je pobočkou Bank BGŻ BNP Paribas se sídlem ve Varšavě a která nemá podle polského práva právní osobnost ani procesní způsobilost. Podle předkládajícího soudu může vést tato okolnost v praxi k tomu, že nebude možné vykonat na žádost příslušného orgánu jiného členského státu peněžitou sankci podle rámcového rozhodnutí.

52 Je však třeba poznamenat, že jak vyplývá z předkládacího rozhodnutí, v polském právu nemá pobočka právní osobnost odlišnou od společnosti, která ji vlastní. Za těchto podmínek, s výhradou ověření, která musí provést předkládající soud, jsou jednání Bank BGŻ BNP Paribas Gdańsk podle všeho přičitatelná Bank BGŻ BNP Paribas, takže sankci lze považovat za uloženou posledně uvedené. Sankci může být tedy podle všeho vymáhána podle práva vykonávajícího členského státu od společnosti Bank BGŻ BNP Paribas.

53 Vzhledem k tomu, že pobočka a společnost, která ji vlastní, představují jednu právní entitu podle polského práva, lze oznámení rozhodnutí, kterým se ukládá peněžitá sankce prvně uvedené, považovat za oznámení druhé z nich, která má procesní způsobilost, a to i ve fázi výkonu rozhodnutí.

54 Kromě toho je třeba obecněji uvést, že ustanovení směrnice 2015/413, která jsou použitelná v případě dopravních deliktů v oblasti bezpečnosti silničního provozu, a zejména v případě překročení rychlosti, stanoví, že členské státy musí v duchu loajální spolupráce usnadnit přeshraniční výměnu informací o těchto dopravních deliktech s cílem usnadnit vymáhání sankcí, pokud byly tyto delikty spáchány s vozidlem registrovaným v jiném členském státě, než je členský stát, v němž k deliktu došlo, a přispět tak k uskutečnění cíle sledovaného touto směrnicí, kterým je zajištění vysoké úrovně ochrany všech účastníků silničního provozu v Unii.

55 Pro usnadnění výkonu případných peněžitých sankcí přeshraniční výměna informací vyžaduje, jak rovněž uvedl generální advokát v bodě 73 svého stanoviska, aby údaje poskytnuté členským státem registrace, kterým je v projednávané věci vykonávající stát, umožňovaly identifikovat nejen držitele registrace vozidla, ale rovněž osobu, která je podle vnitrostátního práva odpovědná za dopravní delikt.

56 S ohledem na výše uvedené úvahy je třeba na druhou otázku odpovědět tak, že pojem „právnická osoba“ uvedený zejména v čl. 1 písm. a) a čl. 9 odst. 3 rámcového rozhodnutí musí být vykládán podle práva státu, který vydal rozhodnutí o uložení peněžité sankce.

K první otázce

57 Podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda musí být rámcové rozhodnutí vykládáno v tom smyslu, že vyžaduje, aby soud členského státu nepoužil ustanovení vnitrostátního práva, které je neslučitelné s čl. 9 odst. 3 rámcového rozhodnutí.

58 Jak vyplývá z ustanovení článku 1 písm. a) rámcového rozhodnutí ve vzájemném spojení s jeho čl. 9 odst. 3, peněžitá sankce ve smyslu tohoto rámcového rozhodnutí uložená právnické osobě musí být vymáhána vykonávajícím státem. Rámcové rozhodnutí, jehož závazná povaha byla zdůrazněna judikaturou (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 16. června 2005, Pupino, C-105/03, EU:C:2005:386, body 33 a 34) ukládá tedy členským státům povinnost vymáhat takovou peněžitou sankci nezávisle na tom, zda vnitrostátní právní úpravy upravují zásadu trestní odpovědnosti právnických osob.

59 V této souvislosti se předkládající soud táže, zda je na základě zásady přednosti unijního práva povinen nepoužít ustanovení vnitrostátního práva, pokud toto ustanovení nemůže být předmětem konformního výkladu nebo neexistují jiná slučitelná ustanovení vnitrostátního práva, nahradit je ustanoveními samotného rámcového rozhodnutí.

60 V tomto ohledu je třeba připomenout, jak vyplývá z judikatury Soudního dvora, že v zájmu zajištění účinnosti všech ustanovení unijního práva ukládá zásada přednosti vnitrostátním soudům zejména povinnost, aby v co možná největším rozsahu vykládaly své vnitrostátní právo způsobem, který je v souladu s unijním právem (rozsudek ze dne 24. června 2019, Popławski, C-573/17, EU:C:2019:530, bod 57).

61 V tomto ohledu je třeba připomenout, že každému vnitrostátnímu soudu přísluší, aby jakožto orgán členského státu v rámci svých pravomocí upustil v rámci sporu, který mu byl předložen, od použití jakéhokoliv vnitrostátního ustanovení odporujícího ustanovení unijního práva, které má přímý účinek (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 24. června 2019, Popławski, C-573/17, EU:C:2019:530, body 58 a 61, jakož i citovaná judikatura).

62 Naproti tomu ustanovení unijního práva, které nemá přímý účinek, se nelze jako takového dovolávat v rámci sporu, na který se vztahuje unijní právo, za účelem vyloučení použití ustanovení vnitrostátního práva, které je s ním v rozporu (rozsudek ze dne 24. června 2019, Popławski, C-573/17, EU:C:2019:530, bod 62).

63 Soudní dvůr tak rozhodl, že ačkoli povinnost vnitrostátního soudu upustit od použití ustanovení jeho vnitrostátního práva odporujícího ustanovení unijního práva Unie vyplývá z přednosti přiznané posledně uvedenému ustanovení, je tato povinnost nicméně podmíněna přímým účinkem uvedeného ustanovení ve sporu, který byl tomuto soudu předložen. Vnitrostátní soud tedy není povinen pouze na základě unijního práva upustit od použití ustanovení svého vnitrostátního práva odporujícího ustanovení unijního práva, nemá-li posledně uvedené ustanovení přímý účinek (rozsudek ze dne 24. června 2019, Popławski, C-573/17, EU:C:2019:530, bod 68).

64 Rámcové rozhodnutí bylo přijato na základě bývalého třetího pilíře Unie a především na základě čl. 31 odst. 1 písm. a) Smlouvy o EU a čl. 34 odst. 2 písm. b) Smlouvy o EU. Vzhledem k tomu, že rámcové rozhodnutí nebylo zrušeno, nezaniklo ani nebylo změněno po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost, vyplývá z článku 9 Protokolu (č. 36) o přechodných ustanoveních, připojeného ke Smlouvám, že jeho právní účinky se nadále řídí Smlouvou o EU a že nemá přímý účinek (obdobně viz rozsudek ze dne 24. června 2019, Popławski, C-573/17, EU:C:2019:530, body 69 a 70).

65 Z judikatury Soudního dvora rovněž vyplývá, že ačkoli rámcová rozhodnutí nemohou mít přímý účinek, jejich závazný charakter nicméně vnitrostátním orgánům ukládá povinnost konformního výkladu jejich vnitrostátního práva ode dne uplynutí lhůty pro provedení těchto rámcových rozhodnutí (rozsudek ze dne 24. června 2019, Popławski, C-573/17, EU:C:2019:530, bod 72 a citovaná judikatura).

66 Tyto orgány jsou tedy při použití vnitrostátního práva povinny jej vykládat v co možná největším rozsahu ve světle znění a účelu tohoto rámcového rozhodnutí a zohlednit přitom veškeré vnitrostátní právo a použít metody výkladu jím uznané, aby byla zajištěna plná účinnost rámcového rozhodnutí a bylo dosaženo výsledku, který je v souladu s cílem sledovaným tímto rozhodnutím (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 24. června 2019, Popławski, C-573/17, EU:C:2019:530, body 73 a 77, jakož i citovaná judikatura).

67 Je však třeba připomenout, že zásada konformního výkladu vnitrostátního práva má určité meze vycházející zaprvé z toho, že nemůže vést na základě rámcového rozhodnutí a nezávisle na zákonu přijatém k jeho provedení ke stanovení nebo zpřísnění trestní odpovědnosti těch osob, které se dopustily protiprávního jednání (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 8. listopadu 2016, Ogňanov, C-554/14, EU:C:2016:835, body 63 a 64, jakož i ze dne 29. června 2017, Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503, bod 32), a zadruhé že nemůže sloužit jako základ pro výklad vnitrostátního práva *contra legem* (rozsudek ze dne 29. června 2017, Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503, bod 33 a citovaná judikatura).

68 V této souvislosti již Soudní dvůr rozhodl, že vnitrostátní soud se nemůže oprávněně domnívat, že vnitrostátní ustanovení nelze vyložit v souladu s unijním právem pouze z toho důvodu, že toto ustanovení bylo předtím konstantně vykládáno ve smyslu, který není s tímto právem slučitelný nebo že jej takovým způsobem uplatňují příslušné vnitrostátní orgány (rozsudek ze dne 24. června 2019, Popławski, C-573/17, EU:C:2019:530, bod 79 a citovaná judikatura). Tyto úvahy platí *a fortiori* pro právní nauku.

69 V projednávané věci je třeba zaprvé poznamenat, že i když předkládající soud uvádí, že nemožnost vykládat polské právo v souladu s cíli rámcového rozhodnutí vyplývá rovněž z vnitrostátní judikatury, včetně judikatury odvolacích soudů, a z přístupu části právní nauky, nemůže se ke konstatování nemožnosti vykládat toto právo v souladu s unijním právem opírat pouze o tyto skutečnosti.

70 Zadruhé je třeba uvést, že na rozdíl od toho, co tvrdila polská vláda a Evropská komise, je předkládající soud toho názoru, že by výklad polského práva za účelem zajištění jeho souladu s rámcovým rozhodnutím vedl k výkladu tohoto práva *contra legem*. Podle tohoto soudu nelze pojem „pachatel“ podle čl. 611ff odst. 1 KPK vykládat široce tak, aby zahrnoval i právnické osoby. Navíc žádné jiné

vnitrostátní ustanovení, včetně zákona o odpovědnosti kolektivních entit za protiprávní jednání, který se nevztahuje na přestupky, údajně neumožňuje zajistit soulad polského práva s rámcovým rozhodnutím.

71 V této souvislosti je třeba připomenout, že Soudní dvůr musí při výkladu vnitrostátních ustanovení v zásadě vycházet z údajů obsažených v předkládacím rozhodnutí. Podle ustálené judikatury nemá totiž Soudní dvůr pravomoc vykládat vnitrostátní právo členského státu (rozsudek ze dne 10. ledna 2019, ET, C-97/18, EU:C:2019:7, bod 24 a citovaná judikatura).

72 Pouze předkládající soud může tedy posoudit, zda polské právo může být vykládáno v tom smyslu, že umožňuje vymáhat peněžité sankce uložené právnickým osobám v souladu s požadavkem stanoveným v čl. 9 odst. 3 rámcového rozhodnutí.

73 Soudní dvůr, který má poskytnout v rámci řízení o předběžné otázce vnitrostátnímu soudu užitečné odpovědi, má nicméně pravomoc poskytnout vodítka, jež se opírají o spis ve věci v původním řízení, jakož i o písemná a ústní vyjádření, která mu byla předložena, aby vnitrostátnímu soudu umožnil rozhodnout (rozsudek ze dne 29. června 2017, Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503, bod 40 a citovaná judikatura).

74 V projednávané věci je třeba uvést, že podle vyjádření polské vlády a Komise představují ustanovení kapitoly 66b KPK vhodný právní základ pro uznání a výkon rozhodnutí ukládajících peněžité sankce právnickým osobám z důvodu spáchání přestupku, jelikož nic nebrání širokému výkladu pojmu „pachatel“. Polská vláda má konkrétně za to, že chybějící odkaz na sídlo v ustanoveních této kapitoly nepředstavuje nepřekonatelnou překážku pro takový výklad. V tomto ohledu uvádí, že čl. 611ff odst. 1 KPK stanoví pravomoc k vymáhání peněžité sankce rovněž ve prospěch soudu, v jehož obvodu má „pachatel“ majetek nebo příjmy, přičemž toto kritérium je plně použitelné na právnické osoby.

75 Stejně jako polská vláda a Komise generální advokát v bodě 54 svého stanoviska uvedl, že pro výklad pojmu „pachatel“ ve smyslu ustanovení KPK upravujících vymáhání peněžitých sankcí není nezbytné odkazovat na tento pojem ve smyslu trestního práva hmotného a tento pojem lze vykládat tak, že odkazuje na entitu, na kterou se vztahuje pravomocná peněžitá sankce, bez ohledu na to, zda se jedná o právnickou nebo fyzickou osobu.

76 Ostatně podle spisu, který má Soudní dvůr k dispozici, již několik polských soudů vyhovělo žádostem o výkon peněžitých sankcí uložených v Nizozemsku právnickým osobám za dopravní delikty.

77 Je tedy na předkládajícím soudu, aby z hlediska výše uvedených úvah ověřil, zda je takový výklad pojmu „pachatel“ možný v kontextu kapitoly 66b KPK.

78 Konečně je třeba uvést, že takový výklad by nevedl k případnému zpřísnění odpovědnosti právnických osob, jelikož rozsah této odpovědnosti je určen právem vydávajícího státu.

79 S ohledem na výše uvedené úvahy je třeba na první otázku odpovědět tak, že rámcové rozhodnutí musí být vykládáno v tom smyslu, že nevyžaduje, aby soud členského státu nepoužil ustanovení vnitrostátního práva, které je neslučitelné s čl. 9 odst. 3 rámcového rozhodnutí, jelikož toto ustanovení nemá přímý účinek. Předkládající soud však musí v co možná největším rozsahu podat konformní výklad vnitrostátního práva, aby byl zajištěn výsledek slučitelný s cílem sledovaným tímto rámcovým rozhodnutím.

K nákladům řízení

80 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (první senát) rozhodl takto:

1) **Pojem „právnická osoba“ uvedený zejména v čl. 1 písm. a) a čl. 9 odst. 3 rámcového rozhodnutí Rady 2005/214/SVV ze dne 24. února 2005 o uplatňování zásady vzájemného uznávání peněžitých trestů a pokut, ve znění rámcového rozhodnutí Rady 2009/299/SVV ze dne 26. února 2009, musí být vykládán podle práva státu, který vydal rozhodnutí o uložení peněžité sankce.**

2) **Rámcové rozhodnutí 2005/214, ve znění rámcového rozhodnutí 2009/299, musí být vykládáno v tom smyslu, že nevyžaduje, aby soud členského státu nepoužil ustanovení vnitrostátního práva, které je neslučitelné s čl. 9 odst. 3 rámcového rozhodnutí 2005/214, ve znění rámcového rozhodnutí 2009/299, jelikož toto ustanovení nemá přímý účinek. Předkládající soud však musí v co možná největším rozsahu podat konformní výklad vnitrostátního práva, aby byl zajištěn výsledek slučitelný s cílem sledovaným rámcovým rozhodnutím 2005/214, ve znění rámcového rozhodnutí 2009/299.**

Podpisy